

УКРАЇНА

(19) UA (11) 38616 (13) A

(51) 7 C22B7/00, C22B23/00, C22B23/02

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ
І НАУКИ УКРАЇНИДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІ

ОПИС

ДО ДЕКЛАРАЦІЙНОГО ПАТЕНТУ
НА ВИНАХІДвидається під
відповідальність
власника
патенту

(54) ШИХТА ДЛЯ ПЛАВКИ ФЕРОНІКЕЛЮ

(21) 2000084616

(22) 01.08.2000

(24) 15.05.2001

(33) UA

(46) 15.05.2001, Бюл. № 4, 2001 р.

(72) Карпов Володимир Петрович, Омельченко
Володимир Іванович, Анохін Юрій Олександрович,
Негода Олександр Васильович(73) Відкрите акціонерне товариство Костянтинів-
ський завод "Втормет"(57) Шихта для плавки феронікелю, що включає
вторинну сировину, що утримує нікель, і добавки,
що утворюють шлак, яка **відрізняється** тим, що в

якості вторинної сировини, що утримує нікель, за-
стосовують брут і відходи легованих сталей і
сплавів, скрап сталеплавильного виробництва
легованих сталей, а в якості добавок, що утворю-
ють шлак, застосовують шамотний порошок при
наступному співвідношенні компонентів, у ваго-
вих %:

брут і відходи легованих сталей	
і сплавів	30-60
скрап сталеплавильного виробництва	
легованих сталей	40-70
шамотний порошок	1,0-1,5

Винахід відноситься до металургії і може бути
використаний при виробництві залізонікелевих
сплавів, зокрема феронікелю.

У самому загальному вигляді виробництво то-
варного феронікелю включає підготовку шихти з
наступним її переплавом і розливом рідкого мета-
лу по відомим технологіям. При цьому якість фе-
ронікелю багато в чому визначається складом ши-
хти. Істотним фактором також є використання в
шихті металевих брухту, що містить нікель, і від-
ходів металургійних виробництв з можливістю
одержання на основі такої шихти товарного фero-
нікелю.

Відома шихта для плавки феронікелю на ос-
нові на основі Побузьких нікелевих руд, що вклю-
чає руду Побузького родовища, вапняк, антрацит і
оборотний пил феронікелевого виробництва. Ос-
новні компоненти феронікелю в основному визна-
чаються складом руди. Вапняк, антрацит і оборот-
ний пил є в основному компонентами, що утворю-
ють шлак. Зазначену шихту обпалюють, перепла-
вляють в електропечі, рафінують чорновий фero-
нікель і розливають на розливочних машинах
(див.: Гасик М.І. и др.. Теория и технология элек-
тромасталургии сплавов. - М.: СП "Интернет Ин-
жиниринг", 1999. - С. 659-661).

Загальними ознаками указаної шихти і шихти
за винаходом є наявність у шихті сировини, що
містить залізо і нікель, а також добавок, які утво-
рюють шлак.

Указана шихта дозволяє одержати товарний
феронікель за відомими технологіями переплаву,
рафінування і розливу металу, проте не передба-

чає можливості використання в шихті металевих
брухту, що містить нікель, і відходи металургійних
виробництв.

Як прототип вибрана шихта для плавки фero-
нікелю (див.: Диомидовский Д.А. и др. Металлур-
гия ферроникеля. - М.: Металлургия, 1983. -
С. 174), яка містить брут залізонікелевих акуму-
ляторів, вторинну сировину, що містить нікель, у
вигляді брухту легованих сталей, відходи легова-
них сталей (порошків, паст, шлаків), а також до-
бавок, що утворюють шлак, у вигляді вапняку, піс-
ку і електродів при наступному співвідношенні
компонентів, у вагових %:

брут залізонікелевих акумуляторів	85,5
вторинна сировина, що містить нікель, (брут і відходи легованих сталей)	10,0
вапняк	2,3
пісок	1,2
електроди	1,0

При підготовці указаної шихти залізонікелеві
акумулятори, що поступають як вторинна сирови-
на, піддають обробці, у процесі якої видаляють
кожуки, прокладки, стрижні, сепаратори, а частину,
що залишилася, пресують у пакети. Шихту готу-
ють, додаючи до лому залізонікелевих акумулято-
рів повторну сировину, що містить нікель (брут
легованих сталей, леговані порошки, пасти, шла-
ми), вапняк, пісок і електроди, забезпечуючи ука-
зане співвідношення компонентів у шихті. Плавку
шихти здійснюють у дуговій електропечі. Процес
одержання феронікелю включає завантаження в
електропід шихти, плавку шихти, доведення мета-

лу, скачування шлаку і випускання готового феронікелю.

Феронікель, отриманий при плавці указаної шихти, містить 22-24% нікелю, решта - залізо і мікродомішки.

Загальними ознаками прототипу і рішення за винаходом є вміст в шихті вторинної сировини, що містить нікель, і компонентів, що утворюють шлак.

Товарність феронікелю за указаною технологією забезпечується особливою підготовкою шихти на основі брухту залізонікелевих акумуляторів, яка передбачає ретельну обробку акумуляторів, видавлення деталей і включень, які містять сірку, що є трудомістким процесом, який погіршує економіку виробництва феронікелю.

В основу винаходу поставлена задача удосконалення складу шихти для плавки феронікелю, в якій за рахунок добору компонентів шихти забезпечується зниження трудомісткості підготовки шихти і підвищення продуктивності виробництва товарного феронікелю.

Поставлена задача вирішується тим, що в шихті для плавки феронікелю, що включає вторинну сировину, що містить нікель, і добавки, що утворюють шлак, відповідно до винаходу, як вторинну сировину, що містить нікель, застосовують брухт і відходи легованих сталей і сплавів, скрап сталеплавильного виробництва легованих сталей, а як добавки, що утворюють шлак, застосовують шамотний порошок при наступному співвідношенні компонентів, у вагових %:

брухт і відходи легованих сталей і сплавів	30-60
скрап сталеплавильного виробництва легованих сталей	40-70
шамотний порошок	1,0-1,5

Зазначені ознаки складають суть винаходу.

Причинно-наслідковий зв'язок ознак, що складають суть винаходу, і технічного результату (зниження трудомісткості підготовки шихти і підвищення продуктивності виробництва товарного феронікелю) виражається в наступному. Указані компоненти шихти і їхнє кількісне співвідношення забезпечують при плавці шихти протікання усіх процесів одержання товарного феронікелю. Основними компонентами шихти є скрап сталеплавильного виробництва легованих сталей, брухт і відходи легованих сталей і сплавів, що забезпечують необхідне співвідношення заліза і нікелю в товарному феронікелі. Добавками, що утворюють шлак, є явний і схований у шматках скрапу шлак, а також шамотний порошок. Шамотний порошок також сприяє підвищенню текучості шлаку при наявності в основних компонентах шихти тугоплавких металів. При цьому ні скрап сталеплавильного виробництва легованих сталей, ні брухт легованих сталей і сплавів не піддаються спеціальній обробці, що знижує трудомісткість підготовки шихти і під-

вищує продуктивність виробництва товарного феронікелю. Кількісне співвідношення компонентів у шихті визначено експериментально з урахуванням продуктивності плавки, яка приймає максимальні значення при указаному співвідношенні компонентів. Залежність продуктивності плавки від співвідношення брухту легованих сталей і сплавів і скрапу сталеплавильного виробництва легованих сталей при додаванні шамотного порошку в межах 1,0-1,5 вагових % показана на діаграмі (фіг.). З вищенаведеного випливає, що шихта для плавки феронікелю в складі брухту і відходів легованих сталей і сплавів (30-60 вагових %), скрапу сталеплавильного виробництва легованих сталей (40-70 вагових %) і шамотного порошку (1,0-1,5 вагових %) дозволяє одержати товарний феронікель без спеціальної обробки компонентів шихти і підвищити продуктивність виробництва феронікелю.

Нижче наводиться докладний опис шихти для плавки феронікелю, згідно з винаходом, технології її приготування і переплаву у феронікель.

Основа шихти - скрап сталеплавильного виробництва легованих сталей, а також брухт і відходи (стружка, обрізки, відходи штамповки, порошки, пасти, шлами) легованих сталей і сплавів. В скрапі, як у відходах сталеплавильного виробництва легованих сталей, міститься шлак. Шлак міститься в скрапі як у явному вигляді, так і у вигляді схованих включень. Зазначений шлак скрапу, а також шамотний порошок, що добавляється в шихту, виконують функції добавок, що утворюють шлак. Компоненти шихти дозують шляхом зважування, забезпечуючи їх наступне співвідношення в шихті, у вагових %:

брухт і відходи легованих сталей і сплавів	30-60
скрап сталеплавильного виробництва легованих сталей	40-70
шамотний порошок	1,0-1,5

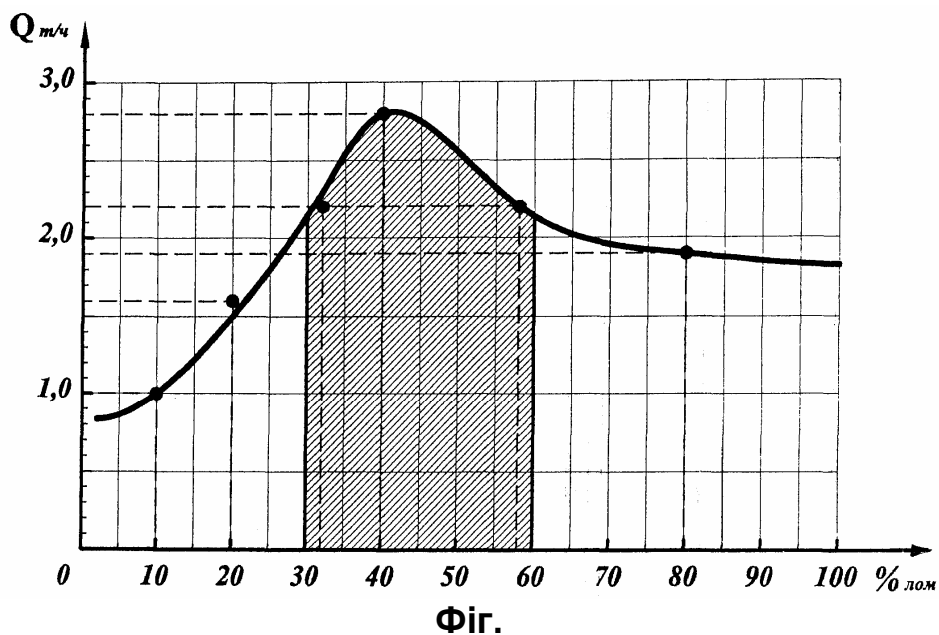
Плавку шихти на феронікель виконують в дуговій електропечі за відомою технологією. Основні стадії плавки: підготовка печі до плавки, завантаження шихти і її плавлення, доведення металу, скачування шлаку, злив металу. В результаті одержують товарний феронікель, що містить 8,5-12% нікелю, решта - залізо і мікродомішки в межах, що допускаються нормами для товарного феронікелю.

В таблиці наводяться конкретні приклади реалізації винаходу.

Шихта, згідно з винаходом, дозволяє розширити сировинну базу для виробництва товарного феронікелю (використання зашлакованих відходів сталеплавильного виробництва легованих сталей - скрапу), забезпечує зниження трудомісткості підготовки шихти і підвищення продуктивності виробництва товарного феронікелю.

Таблиця

№ п/п	Найменування параметрів	Значення параметрів		
		приклад 1	приклад 2	приклад 3
1	Вміст брухту і відходів легуваних сталей і сплавів в шихті, вагових %	69,00	58,75	38,50
2	Вміст скрапу сталеплавильного виробництва легуваних сталей в шихті, вагових %	30,00	40,00	60,00
3	Вміст шамотного порошку в шихті, вагових %	1,00	1,25	1,50
4	Продуктивність електропечі, т/год	2,1	2,8	2,2
5	Результат	Забезпечення вимог до товарного феронікелю		

ДП "Український інститут промислової власності" (Укрпатент)
Україна, 01133, Київ-133, бульв. Лесі Українки, 26
(044) 295-81-42, 295-61-97

Підписано до друку _____ 2001 р. Формат 60x84 1/8.
Обсяг _____ обл.-вид. арк. Тираж 50 прим. Зам. _____

УкрІНТЕІ, 03680, Київ-39 МСП, вул. Горького, 180.
(044) 268-25-22